

دانشگاه فرهنگیان

دوفصلنامه علمی - پژوهشی

مطالعات آموزشی و آموزشگاهی

سال پنجم، شماره چهاردهم، بهار و تابستان ۱۳۹۵

تاریخ چاپ: بهار ۱۳۹۷

بررسی دیدگاه دبیران درباره موانع کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش

حامد زمانی منش^۱، مصطفی موسوی اعظم^۲

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۰۶/۱۱ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۰۸/۰۸

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی دیدگاه دبیران درباره موانع کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش است. روش پژوهش توصیفی - تحلیلی است؛ به این صورت که در بخش اول، با تحلیل اسنادی، موانع کاربست یافته‌های پژوهشی استخراج شده و در بخش دوم، با روش پیمایشی، دیدگاه دبیران درباره موانع کاربست یافته‌های پژوهشی بررسی شد. در بخش اول، جامعه آماری شامل متون نظری و پژوهشی مرتبط با موانع کاربست یافته‌های پژوهشی است و در بخش دوم، جامعه آماری شامل همه دبیران دوره دوم متوسطه در استان کهگیلویه و بویراحمد در سال ۱۳۹۴ است که با استفاده از فرمول له‌وی و لمی شو^۳ تعداد ۲۹۸ نفر نمونه برآورد و برای نمونه‌گیری از روش خوشه‌ای چندمرحله‌ای استفاده شده است. ابزار پژوهش، در بخش اول، جدول تحلیل محتوا و در بخش دوم، پرسش‌نامه محقق‌ساخته مبتنی بر موانع استخراجی بوده که روایی و پایایی آن تأیید شده است. در یافته‌های تحلیل اسنادی، موانع مدیریتی - ساختاری، اقتصادی - مالی، فرهنگی - اجتماعی، ارتباطی - اطلاع‌رسانی و انگیزشی - انسانی شناسایی و در بررسی میدانی مشخص شد که همه موانع استخراجی در سطح ۰/۰۵ از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش جلوگیری می‌کند.

کلیدواژه‌ها: دبیران، دوره دوم متوسطه، موانع کاربست یافته‌های پژوهشی

۱. دکتری برنامه‌ریزی درسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی (نویسنده مسئول)، رایانامه: hzm64@yajhoo.com

۲. استادیار، فلسفه اسلامی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه یاسوج، رایانامه: mostafa.mousavi64@gmail.com

۳. Levy and Lemeshow

مقدمه

تحقیق و پژوهش از مهم‌ترین نیازهای کشورهای گوناگون است و بدون پژوهش، پایه‌های استقلال علمی کشورها محکم و استوار نخواهد شد و در این میان نقش آموزش و پرورش در تولید علم و توجه به بنیادهای آن حائز اهمیت است. آموزش و پرورش پژوهش محور به توسعه علمی کشورها کمک می‌کند؛ پس باید در نهادهای آموزشی به پژوهش و کاربری یافته‌های آن توجه شود. در کاربری یافته‌های پژوهشی همچنان این پرسش باقی است که چرا با وجود پژوهش‌های انجام‌شده هنوز هم مسائل و مشکلات سازمان‌های مختلف کاهش نمی‌یابد. اکثر صاحب‌نظران بر این باورند که پاسخ این پرسش را باید در کاربری یافته‌های پژوهشی و موانعی جست‌وجو کرد که سر راه این کاربری وجود دارد (عابدی و همکاران، ۱۳۸۴). در واقع همه کشورهای پیشرفته و در حال توسعه برنامه‌هایی برای کاربری یافته‌های پژوهشی دارند. همچنین استفاده از یافته‌های پژوهشی به صورت مستقیم و تدریجی موضوع اصلی مدیریت پژوهش در همه کشورهای جهان است (متین، ۱۳۸۵) و سازمان آموزش و پرورش از این قاعده مستثنا نیست و کاربری یافته‌های پژوهشی از جمله موضوعات مهم در حوزه مدیریت پژوهش در آموزش و پرورش است. درحقیقت منظور از کاربری یافته‌ها فقط استفاده آنی و محسوس نیست، بلکه استفاده از یافته‌های پژوهشی در بلندمدت و گسترش روحیه و تفکر پژوهش محور به ویژه در اتخاذ تصمیمات و برنامه‌ریزی است (مهرمحمدی، ۱۳۷۹).

در پژوهشی درباره راهکارهای مناسب برای کاربری یافته‌های پژوهشی در بین مسئولان آموزش و پرورش، قانیدی و دیبا واجاری (۱۳۸۱) به این نتیجه رسیدند که مهم‌ترین موانع استفاده از نتایج پژوهش‌ها عدم ارتباط مسئولان با پژوهشگران، حاکم نبودن روحیه علمی بر افراد و فضاها، سازمان، عدم پیگیری مسئولان، کمبود منابع مالی، وجود محدودیت‌های قانونی است. فتحی و اجارگاه (۱۳۸۲) در پژوهش خود به این نتیجه رسید که موانع عمده کاربری پژوهش‌ها در تصمیم‌گیری‌های مربوط به برنامه درسی عبارت‌اند از موانع جهت‌یابی پژوهش‌ها، مسائل درون‌رشته‌ای، ناپابودن فرایند پژوهش برنامه درسی در ایران، نحوه تعامل پژوهشگران و تصمیم‌گیرندگان، کیفیت پژوهش‌ها، نحوه عرضه نتایج پژوهشی به مخاطبان و نظام اطلاع‌رسانی است. در مطالعه‌ای درباره عوامل مؤثر بر گرایش معلمان به فعالیت‌های پژوهشی، خواجه بهرامی (۱۳۸۳) به این نتیجه رسیده است که آگاهی معلمان از روش تحقیق، تأثیر دادن فعالیت‌های پژوهشی در ارزشیابی، استفاده از نتایج پژوهش در عمل، تشویق مادی و معنوی و... بر گرایش معلمان به کاربری فعالیت‌های پژوهشی مؤثر است. عابدی و همکاران (۱۳۸۴) در پژوهشی که با عنوان «فرا تحلیل عوامل مؤثر بر افزایش کاربری یافته‌های پژوهشی در وزارت آموزش و پرورش» انجام دادند، مهم‌ترین عوامل بازدارنده کاربری یافته‌های آموزشی را ناآگاهی علمی مدیران و کارشناسان برای استفاده از نتایج پژوهش‌ها، بی‌اعتمادی تصمیم‌گیرندگان به صحت نتایج، عدم تخصیص زمان به کاربری پژوهش‌ها

توسط مدیران، کمبود منابع مناسب (مالی و مادی و انسانی) برای عملیاتی کردن نتایج، قابل اجرا نبودن بعضی از یافته‌های پژوهشی و عملیاتی نبودن نتایج و پیشنهادهای تحقیقات آموزشی می‌دانند. هاشمی و عبادی (۱۳۸۵) در پژوهشی درباره شناسایی عوامل کاربست یافته‌های پژوهش‌های آموزشی در استان خوزستان به این نتیجه رسیدند که انتصاب افراد متخصص و دارای بینش پژوهشی در سطح مدیریت سازمان، مشارکت پژوهشگران و تصمیم‌گیران برای تلفیق مؤثر یافته‌ها، وجود بسترهای فرهنگ تحقیقاتی و ... در عامل مدیریت و برنامه‌ریزی پژوهش مهم است و ارائه یافته‌های پژوهشی در زمینه‌ای خاص برای کاربست سریع آن به وسیله مخاطبان، وضوح و مشخص بودن یافته‌ها و ... در تعامل تصمیم‌گیران با پژوهشگران اهمیت دارد.

مکی آل آقا (۱۳۸۶) در پژوهشی درباره عوامل بازدارنده و تسهیل‌کننده پژوهش به این نتیجه رسید که عوامل فردی و سازمانی هر دو بر کاهش انگیزه‌های پژوهشگری مؤثرند و باتوجه به تأثیر متقابل فرد و سازمان بر یکدیگر برای بهبود وضعیت سازمان و رسیدن به اهداف والا، از جمله اهداف پژوهشی، می‌تواند تأثیر بسیاری در پیشرفت روند کنونی داشته باشد. قائدی و آهنچیان (۱۳۸۷) در پژوهشی مهم‌ترین موانع کاربست تحقیقات آموزشی را عدم ارتباط تصمیم‌گیران و پژوهشگران، حاکم نبودن روحیه علمی، پیگیر نبودن مسئولان، ناکافی بودن منابع و اعتبارات، ضعف بنیه علمی می‌دانند. علم و همکاران (۱۳۸۸) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که وجود قوانین و مقررات جامع برای حمایت اصولی و مستمر از پژوهش‌های انجام‌شده، افزایش میزان حق‌التحقیق متناسب با حق‌التدریس در آموزش و پرورش، آشنایی پژوهشگران با چگونگی استفاده از امکانات پژوهشی و اطلاع‌رسانی از مهم‌ترین عوامل توسعه فعالیت‌های پژوهشی در تربیت بدنی آموزش و پرورش است. مظلومیان و همکاران (۱۳۸۹) در پژوهشی بیان کردند که عواملی همچون وضعیت استخدامی، میزان فعالیت اشتراکی، مسئولیت اجرایی، دسترسی به پایگاه‌ها و منابع اطلاعاتی، تسلط بر روش تحقیق، مهارت‌های رایانه‌ای، تسلط به زبان انگلیسی و ... از عوامل تأثیرگذار بر فعالیت‌های پژوهشی است. عصارى شهری (۱۳۹۰) در پژوهشی به این نتیجه رسید که بی‌علاقگی به امر پژوهش، کمبود امکانات لازم برای پژوهش، کمبود فضای آزمایشگاهی مناسب برای انجام پژوهش، قوانین و ضوابط مربوط به داوری پروپوزال‌ها و حمایت نکردن مسئولان از مهم‌ترین موانع کاربست یافته‌های پژوهشی است. فضل‌الهی قمیشی و همکاران (۱۳۹۱) در پژوهشی با عنوان «بررسی عوامل بازدارنده مؤثر بر پژوهش‌های فرهنگیان» به این نتیجه رسیدند که عوامل فرهنگی، فردی (فنی تخصصی)، نحوه ارائه خدمات پژوهشی، عوامل اداری - ساختاری و انگیزشی در پژوهش‌های فرهنگیان نقش بازدارندگی دارند و پایین بودن روحیه فعالیت گروهی برای اجرای پروژه‌های پژوهشی، نهادینه نشدن فرهنگ پژوهش در میان فرهنگیان، اهمیت ندادن مسئولان به پژوهش‌های فرهنگیان از مهم‌ترین موانع هستند. قادری فر و همکاران (۱۳۹۲) موانع محیطی و فردی و سازمانی و فنی را از موانع فراروی پژوهش بیان کرده‌اند. ستوده اصل و همکاران (۱۳۹۳) حیطه اجرایی طرح،

حیطه اداری و مدیریتی و حیطه فردی را موانع تولید علم بیان کرده‌اند. ابراهیم‌زاده و همکاران (۱۳۹۵) کمیت تدریس، انگیزه اولیه پژوهشی، آگاهی به متغیرهای اصول روش تحقیق، اصول جست‌وجو در بانک‌های اطلاعاتی، اصول پروپوزال‌نویسی و مقاله‌نویسی، کیفیت مشاوره پژوهشی، فرایند تصویب طرح‌ها در شوراهای پژوهشی، تسهیلات پژوهشی و... را از عوامل بازدارنده پژوهش بیان کرده‌اند. فضل‌الهی قمیشی (۱۳۹۶) عوامل انگیزشی، نحوه ارائه خدمات پژوهشی، عوامل اداری ساختاری و فرهنگی و فردی را از موانع پژوهش بیان کرده است. لانگمن^۱ و همکاران (۱۹۹۹) در گزارشی موضوع پژوهش در آموزش و پرورش را مطرح می‌کنند. در این گزارش بیان شده که پژوهش‌های آموزشی جایگاه مناسبی ندارند و از دلایل اصلی این امر وجود باور دیرینه‌ای است که پژوهش به‌ندرت در پیشرفت علم مؤثر بوده و به عبارتی نگاهی بدبینانه به فرهنگ پژوهش و کاربست آن در آموزش و پرورش وجود دارد. کُک^۲ (۲۰۰۱) در پژوهشی به این نتیجه رسید که ابهام در وظایف مدیران حوزه پژوهش و ابهام در تعیین ملاک‌های آزمون اثربخشی فعالیت‌های این حوزه از جمله موانع توسعه پژوهش در آموزش و پرورش است. کمیسیون جامع اروپا^۳ (۲۰۰۳) در بررسی موانع به‌کارگیری مؤثر نتایج پژوهش‌ها به این نتیجه رسید که نبود ساختار توسعه‌یافته و دانش‌بنیان در سازمان‌ها، بی‌اعتمادی بسیاری از پژوهشگران به استفاده از نتایج پژوهش‌ها و ناآشنایی بسیاری از کارکنان سازمان با واقعیت‌های اقتصادی پژوهش از مهم‌ترین موانع موجود در راه کاربست یافته‌های پژوهشی است. لاتر^۴ (۲۰۰۴) در پژوهشی به این نتیجه رسید که آموزش روش پژوهش‌های علمی، ایجاد نگرش مثبت به کاربست یافته‌هایی پژوهشی، استقرار نظام اطلاع‌رسانی پژوهشی و توجه به عوامل فردی و انگیزشی از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر کاربست یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش است. نیزبت^۵ (۲۰۰۵) ایجاد نگرش مثبت به‌منظور به‌کارگیری یافته‌های علمی در تعلیم و تربیت و استقرار نظام اطلاع‌رسانی برای ارتباط میان پژوهشگران، توسعه حرفه‌ای و آموزش روش تحقیق به معلمان، توسعه مدیریت پژوهش و حمایت‌های مالی دولت از پژوهش‌های آموزشی و برگزاری دوره‌های آموزشی را از عوامل عمده کاربست یافته‌های پژوهشی می‌داند. کاجرمو^۶ و همکاران (۲۰۰۸) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که ویژگی‌های فردی مانند ناآگاهی درباره روش‌های پژوهشی و یافته‌های پژوهشی و نگرش منفی به تحقیقات می‌تواند از کاربست دانش جدید

۱. Longeman

۲. Cook

۳. commission of the european communities (CEC)

۴. Lather

۵. Nisbet

۶. Kajermo

جلوگیری کند. یاوا^۱ و همکاران (۲۰۰۹) از مهم‌ترین موانع کاربست یافته‌ها را ناکافی بودن اختیارات پژوهشی پژوهشگران، کمبود زمان، در دسترس نبودن تسهیلات و امکانات می‌دانند. تان^۲ و همکاران (۲۰۱۲) کمبود زمان برای عملی کردن ایده‌های جدید پژوهشی، کمبود اعتمادبه‌نفس، کمبود حمایت‌های مالی و مدیریتی، کمبود تسهیلات برای اجرای پژوهش، تحلیل‌های آماری نامطمئن، بی‌میلی به تغییر، واضح نبودن نتایج پژوهشی، ناآگاهی درباره پژوهش و... را از موانع کاربست یافته‌های پژوهشی بیان کردند. ردیابی اجمالی کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش حاکی از آن است که از یافته‌های تحقیقاتی به‌طور مؤثر استفاده نمی‌شود و نتایج تحقیقات جز در نظریه‌پردازی‌ها و یا حداکثر نقل قول یافته‌ها در محافل علمی و فرهنگی و پژوهشی استفاده نمی‌شود و وجود چنین سیمایی از تحقیقات پیامدهایی را در پی خواهد داشت؛ ازجمله تقویت نگرش منفی و یا بی‌تفاوتی مسئولان به تحقیقات آموزشی، دلسردی پژوهشگران، اتلاف منابع انسانی و مالی مصرف‌شده برای اجرای پژوهش آموزشی (ساکو و نامی، ۱۳۸۵). بر این اساس، مصلحت نظام آموزشی حکم می‌کند که مخاطبان پژوهش‌ها در قبال یافته‌های پژوهشی حساس باشند و در حیطه کاری خود نتایج را به‌کار برند و به آن استناد کنند تا باعث کاهش یا حل مشکلات تعلیم و تربیت شوند (نامی، ۱۳۷۷). با این شرایط، اگر در جست‌وجوی اندیشه‌های جدید هستیم و می‌خواهیم که نظام آموزش و پرورش با تحولات و پیشرفت‌های جدید همگام شود، ناگزیریم با تدابیر و کوشش‌های سنجیده به بررسی موانع کاربست یافته‌های پژوهشی در میان مدیران اجرایی، گروه‌های آموزشی، مدیران مدارس و به‌ویژه دبیران، که عمده‌ترین بهره‌گیران از نتایج تحقیقات هستند، اهتمام ورزیم. بررسی‌های اخیر در زمینه کاربست یافته‌های پژوهشی^۳ نشان‌دهنده این واقعیت است که افزایش آگاهی دبیران از نتایج تحقیقات همواره موجب می‌شود آن‌ها از فعالیت‌های پژوهشی حمایت کنند و در نتیجه یافته‌های پژوهشی در طیف گسترده‌تری به‌کار گرفته می‌شود و عدم کاربست یافته‌های پژوهشی در بلندمدت می‌تواند بخش‌های پژوهشی آموزش و پرورش را ضعیف کند و عاملی شود که امر پژوهش در این سازمان به حاشیه رانده شود و این سازمان نتواند به‌نحو مطلوب در راستای گسترش فرهنگ پژوهش محوری انجام وظیفه کند. به همین دلیل، در این پژوهش دیدگاه دبیران به موانع کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش بررسی شده و بدین منظور این پرسش‌های پژوهشی مطرح شده است:

۱. باتوجه به اسناد، چه موانعی از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش جلوگیری می‌کند؟

۱. Yava

۲. Tan

۳. نک: پژوهش‌های متین (۱۳۷۹)، آقازاده (۱۳۸۰)، فتحی و اجارگاه (۱۳۸۲)، حسن‌زاده (۱۳۸۳)، عموزاده (۱۳۸۴)، قائدی و آهنچیان (۱۳۸۷) مظلومیان و همکاران (۱۳۸۹)، عساری شهری (۱۳۹۰) و ...

۲. آیا موانع مدیریتی - ساختاری از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند؟
۳. آیا موانع اقتصادی - مالی از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند؟
۴. آیا موانع فرهنگی - اجتماعی از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند؟
۵. آیا موانع ارتباطی - اطلاع‌رسانی از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند؟
۶. آیا موانع انگیزشی - انسانی از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند؟

روش پژوهش

باتوجه به عنوان، هدف و پرسش‌های پژوهش که در راستای بررسی دیدگاه دبیران درباره موانع کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش است، روش پژوهش از لحاظ هدف کاربردی، از لحاظ چگونگی جمع‌آوری اطلاعات از جمله پژوهش‌های توصیفی - تحلیلی بوده که در بخش اول موانع کاربست یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش باتوجه به اسناد استخراج شدند و در بخش دوم، با روش پیمایشی دیدگاه دبیران درباره این موانع بررسی شد. در بخش اول، جامعه آماری متون نظری و پژوهشی مرتبط با موانع کاربست یافته‌های پژوهشی بوده و در بخش دوم، جامعه آماری شامل همه دبیران دوره دوم متوسطه استان کهگیلویه و بویراحمد بوده که با استفاده از فرمول لهوی و لمی شو (۲۰۰۸) تعداد ۲۹۸ نفر نمونه برآورد و تعداد ۲۸۶ پرسشنامه را برگشت دادند (نرخ بازگشت ۹۵ درصد). همچنین برای نمونه‌گیری از روش خوشه‌ای چندمرحله‌ای استفاده شده است. ابزار پژوهش در بخش اول، جدول تحلیل محتوا بوده و در بخش دوم، پرسش‌نامه محقق‌ساخته است که براساس متون نظری و پژوهشی طراحی شده و روایی آن را خبرگان دانشگاهی تأیید کرده‌اند و پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرانباخ برابر با ۰/۹۳ به دست آمد. برای تجزیه و تحلیل پرسش اول پژوهش از روش تحلیل محتوا استفاده شد و برای باقی پرسش‌ها از آزمون‌های آماری t تک‌نمونه‌ای استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

از مجموع ۲۹۸ پرسشنامه پخش شده تعداد ۲۸۶ مورد برگشت داده شد. آمار توصیفی درخصوص توزیع فراوانی پاسخ‌دهندگان بدین شرح بود:

برحسب متغیر جنسیت یافته‌های پژوهش: ۴۵/۸ درصد پاسخ‌دهندگان را زنان و ۵۵/۲ درصد پاسخ‌گویان را مردان تشکیل دادند؛

برحسب متغیر تحصیلات: ۱۵/۷ درصد دبیران دارای مدرک فوق‌دیپلم و پایین‌تر، ۵۸/۴ درصد دبیران دارای مدرک لیسانس و ۲۵/۹ درصد دبیران دارای مدرک فوق‌لیسانس و بالاتر بودند؛

برحسب متغیر سابقه خدمت: دبیران دارای سابقه خدمت ۱ تا ۵ سال، ۶ تا ۱۰ سال، ۱۱ تا ۱۵ سال، ۱۶ تا ۲۰ سال و بالاتر از ۲۰ سال هرکدام به ترتیب ۱۰/۸، ۲۸/۷، ۱۹/۶، ۲۸ و ۱۲/۹ درصد از حجم نمونه آماری را به خود اختصاص داده‌اند و

برحسب متغیر سابقه فعالیت پژوهشی: یافته‌های پژوهش حاکی از آن بود که ۳۱/۱ درصد پاسخ‌دهندگان سابقه فعالیت پژوهشی داشته‌اند و ۶۸/۹ درصد پاسخ‌گویان سابقه فعالیت پژوهشی نداشته‌اند.

پرسش اول پژوهش: «باتوجه به مستندات و یافته‌های پژوهش، چه موانعی از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش جلوگیری می‌کند؟» برای پاسخ به این پرسش متون نظری و پژوهشی مرتبط بررسی شد و یافته‌ها نشان‌دهنده آن بود که پژوهشگران مختلف بر اساس وضعیت سازمانی و محیطی و زمانی موانع متعددی را بیان کرده‌اند که از کاربست یافته‌های پژوهشی جلوگیری می‌کند. اما با وجود این تعدد، موانع مذکور از لحاظ محتوایی و ساختاری هم‌پوشانی داشته‌اند و با روش تحلیل محتوا، ۴۳ سند که در زمینه موانع کاربست یافته‌های پژوهشی بودند تجزیه و تحلیل شدند و پنج مانع کلی با عناوین ساختاری - مدیریتی، اقتصادی - مالی، فرهنگی - اجتماعی، ارتباطی - اطلاع‌رسانی و انگیزشی - انسانی از درون این متون استخراج شد که در ۲۷ سند بر موانع ساختاری - مدیریتی، در ۲۰ سند بر موانع اقتصادی - مالی، در ۱۴ سند بر موانع فرهنگی - اجتماعی، در ۱۶ سند بر موانع ارتباطی - اطلاع‌رسانی و در ۲۹ سند بر موانع انگیزشی - انسانی تأکید شده بود و براساس ۴۳ سند بررسی شده گویه‌های پرسش‌نامه طراحی شدند (جدول ۱).

جدول ۱. موانع کاربرست یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش

متون نظری و پژوهشی بررسی شده		موانع ساختاری - مدیریتی	
تان و همکاران (۲۰۱۲)			
یاوا و همکاران (۲۰۰۹)			
کاجرمو و همکاران (۲۰۰۸)			
نیزبت (۲۰۰۵)			
لاجر (۲۰۰۴)			
کمیسیون جامع اروپا (۲۰۰۳)	■		
پزله (۲۰۰۲)	■		
کوک (۲۰۰۱)	■		
لانگمن و همکاران (۱۹۹۹)			
حاسن (۱۹۹۶)			
فصل الهی قمیش (۱۳۹۶)			
ابراهیمزاده و همکاران (۱۳۹۵)	■		
سوده اصل و همکاران (۱۳۹۳)	■		
قادری فر و همکاران (۱۳۹۲)			
عصاری شهری (۱۳۹۰)			
مظلومیان و همکاران (۱۳۸۹)			
علم و همکاران (۱۳۸۸)			
عباسی و همکاران (۱۳۸۸)	■		
دارایی و همکاران (۱۳۸۸)			
فضل الهی (۱۳۸۸)	■		
تیرگر و طهرانی (۱۳۸۷)	■		
قاندی و آهینچیان (۱۳۸۷)			
سروش و همکاران (۱۳۸۶)			
مکی آل آقا (۱۳۸۶)			
محمدی پور (۱۳۸۵)			
مچرب (۱۳۸۵)			
زمانی و قربان نژاد (۱۳۸۵)			
هاشمی و عبیدی (۱۳۸۵)	■		
عبادی و همکاران (۱۳۸۴)			
عموزاده و رحیمی (۱۳۸۴)	■		
خرابجه بهرامی (۱۳۸۳)			
پاریاد و همکاران (۱۳۸۳)			
حسینزاده (۱۳۸۳)	■		
فتحی واجار گار (۱۳۸۲)	■		
علمداری و افشون (۱۳۸۲)			
قاندی و دنیا واجاری (۱۳۸۱)			
دادستان (۱۳۸۰)			
آقازاده (۱۳۸۰)	■		
متین (۱۳۸۵)			
فراخانیلو (۱۳۷۹)؛			
پروزیان (۱۳۷۹)	■		
نوبدی (۱۳۷۸)			
	مقررات دست‌وپاگیر اداری در خصوص اجرای طرح‌های پژوهشی		
	طولانی‌بودن فرایند رسیدگی، دوری و تصویب طرح‌های پژوهشی		
	نظارت و کنترل محدود بر اجرای پژوهش‌های انجام‌شده		
	کم‌توجهی مدیران ارشدترارشدتر به نتایج پژوهش‌های صورت‌گرفته		
	عدم ارائه آموزش‌های لازم به کارشناسان پژوهش در زمینه کاربرست یافته‌های پژوهشی		
	وقت محدود مدیران برای کاربرست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش		
	کم‌توجهی مدیران و کارگزاران پژوهشی به ایده‌ها و عناوین پژوهشی پیشنهادی قابل اجرا		
	شناخت ناکافی مدیران و کارگزاران پژوهشی از مشکلات مربوط به اجرای پژوهش		
	کم‌توجهی به نیازهای محلی و تأکید بر تمرکزگرایی در انتخاب عناوین پژوهشی		
	کمبود اعتبارات و بودجه‌های تحقیقاتی استان‌ها		

ادامه جدول ۱. موانع کاربرست یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش

موانع شناسایی شده		موانع فرهنگی - اجتماعی		موانع ارتباطی - اطلاع‌رسانی	
نان و همکاران (۲۰۱۲)					
یاوا و همکاران (۲۰۰۹)					
کاجرمو و همکاران (۲۰۰۸)					
تیزت (۲۰۰۵)					
لاثر (۲۰۰۴)					
کمیسیون جامع اروپا (۲۰۰۳)					
ترقه (۲۰۰۲)					
تک (۲۰۰۱)					
لاگمن و همکاران (۱۹۹۹)					
حاسن (۱۹۹۶)					
فضل الهی قمی (۱۳۹۶)					
ابراهیم‌زاده و همکاران (۱۳۹۵)					
ستوده‌اصل و همکاران (۱۳۹۳)					
قادرزفر و همکاران (۱۳۹۲)					
عصاری شهری (۱۳۹۰)					
مظلومیان و همکاران (۱۳۸۹)					
علم و همکاران (۱۳۸۸)					
عیاسی و همکاران (۱۳۸۸)					
دارایی و همکاران (۱۳۸۸)					
فضل الهی (۱۳۸۸)					
تیرگر و طهرانی (۱۳۸۷)					
قاندی و آهینچیان (۱۳۸۷)					
سروش و همکاران (۱۳۸۶)					
مکی آل آقا (۱۳۸۱)					
محمیدی پور (۱۳۸۵)					
مچرب (۱۳۸۵)					
زمانی و قریان نژاد (۱۳۸۵)					
هاشمی و عیادی (۱۳۸۵)					
عابدی و همکاران (۱۳۸۴)					
عموزاده (۱۳۸۴)					
خواججه بهرامی (۱۳۸۳)					
پاریاد و همکاران (۱۳۸۳)					
حسن‌زاده (۱۳۸۳)					
فضلی‌واجرا گد (۱۳۸۲)					
علمداری و افشین (۱۳۸۲)					
قاندی و دیبا و جاری (۱۳۸۱)					
دادستان (۱۳۸۰)					
آقازاده (۱۳۸۰)					
متین (۱۳۸۵)					
فرخانلو (۱۳۷۹):					
پرویزیان (۱۳۷۹)					
نوبدی (۱۳۷۸)					
	ضعف فرهنگ پژوهش‌خواهی و پژوهش‌محوری				
	ضعف فرهنگ استفاده از یافته‌های پژوهشی در تصمیم‌گیری‌ها				
	محدودیت فضای فرهنگی و اجتماعی مناسب برای کاربرست یافته‌های پژوهشی				
	ارائه پیشنهادها و پژوهشی که هم‌خوانی با فرهنگ غالب آموزش و پرورش هم‌خوانی ندارد				
	ناآشنایی پژوهشگران با ابعاد و خرده‌فرهنگ‌های مختلف در آموزش و پرورش				
	ارتباط محدود پژوهشگران و کارکنان پژوهشی برای کاربرست یافته‌های پژوهشی				
	دسترسی محدود معلمان و مدیران به یافته‌های پژوهشی برای کاربرست آن‌ها				
	ارتباط محدود کارشناسان پژوهش و مدارس برای آگاهی از کاربرست یافته‌ها				
	عدم نیازسنجی از گروه‌های گوناگون کاربران یافته‌های پژوهشی				
	محدودیت دسترسی عموم پژوهشگران به طرح‌های پژوهشی انجام‌شده				
	شناسایی نامناسب و غیرعلمی اولویت‌های پژوهشی در آموزش و پرورش				
	ارتباط ضعیف با مراکز علمی و تحقیقاتی معتبر کشور				
	اطلاع‌رسانی محدود درباره عناوین پژوهشی و ناآگاهی				

علاقه‌مندان	برگزاری جلسات آندک هم‌اندیشی برای پژوهشگران و استفاده‌کنندگان از یافته‌های پژوهشی	■
	آموزش‌های محدود درخصوص اشاعه و گسترش نتایج پژوهش‌های صورت‌گرفته	■

ادامهٔ جدول ۱. موانع کاربرد یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش

متون نظری و پژوهشی بررسی‌شده		موانع شناسایی‌شده	
تان و همکاران (۲۰۱۲)	■	فقدان انگیزه و رغبت به مطالعه گزارش‌های پژوهشی توسط کارگزاران پژوهشی	■
پارا و همکاران (۲۰۰۹)	■	مقاومت افراد ذی‌نفع در مقابل تغییرات ناشی از نتایج پژوهش‌ها	■
کاجرمو و همکاران (۲۰۰۸)	■	کمبود وقت به دلیل انجام دادن وظایف آموزشی و انتظارات بیش‌ازحد از به‌کارگیری یافته‌های پژوهشی	■
تیزیت (۲۰۰۵)	■	ضعف روحیه اجرای کار گروهی و تأکید بر فردگرایی در آموزش و پرورش	■
لاتر (۲۰۰۴)	■	سلیقه‌های عمل‌کردن برخی از کارگزاران پژوهشی در کاربرد یافته‌های پژوهشی	■
کمیسیون جامع اروپا (۲۰۰۳)	■	دیدگاه منفی برخی از کارگزاران پژوهشی به پژوهش‌های انجام‌شده	■
پرنه (۲۰۰۲)	■	تأکید بر استفاده از روش‌های سنتی و عدم گرایش به کاربرد یافته‌های پژوهش‌های انجام‌شده	■
کک (۲۰۰۱)	■	ناکافی بودن مهارت‌های پژوهشی و روش‌شناختی	■
لانگمن و همکاران (۱۹۹۹)	■		
هاسن (۱۹۹۶)	■		
فضل‌اللهی قمینی (۱۳۹۶)	■		
ابراهیم‌زاده و همکاران (۱۳۹۵)	■		
ستوده‌اصل و همکاران (۱۳۹۳)	■		
قادری‌نر و همکاران (۱۳۹۲)	■		
عصاری شهری (۱۳۹۰)	■		
مظفریان و همکاران (۱۳۸۹)	■		
علم و همکاران (۱۳۸۸)	■		
عباسی و همکاران (۱۳۸۸)	■		
دارابی و همکاران (۱۳۸۸)	■		
فضل‌اللهی (۱۳۸۸)	■		
تبرگر و ظهورانی (۱۳۸۷)	■		
قلندی و آمیچان (۱۳۸۷)	■		
سرنشی و همکاران (۱۳۸۶)	■		
مکی آل آقا (۱۳۸۶)	■		
محمادی پور (۱۳۸۵)	■		
مجب (۱۳۸۵)	■		
زمانی و قربان پزید (۱۳۸۵)	■		
هاشمی و عبادی (۱۳۸۵)	■		
عبادی و همکاران (۱۳۸۴)	■		
عموزاده (۱۳۸۴)	■		
خواججه بهرامی (۱۳۸۳)	■		
پاریاد و همکاران (۱۳۸۳)	■		
حسن‌زاده (۱۳۸۳)	■		
فصیحی‌واجراگه (۱۳۸۲)	■		
علمداری و افشون (۱۳۸۲)	■		
قلندی و دیبا واجری (۱۳۸۱)	■		
دامستان (۱۳۸۰)	■		
آقازاده (۱۳۸۰)	■		
متین (۱۳۸۵)	■		
قراخانیو (۱۳۷۹):	■		
پرویزیان (۱۳۷۹)	■		
نوبدی (۱۳۷۸)	■		

پرسش دوم پژوهش: «آیا موانع مدیریتی - ساختاری از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند؟» براساس نتایج تحلیل انجام شده مشخص شد که تأثیرگذارترین مانع مدیریتی - ساختاری «کم‌توجهی مدیران ارشدتر به نتایج پژوهش‌های انجام شده» با میانگین ۳/۹۹ و انحراف استاندارد ۱/۰۲ است. همچنین نتایج آزمون t تک‌نمونه‌ای نشان‌دهنده آن بود که همه موانع مدیریتی - ساختاری در سطح ۰/۰۵ معنادار است و این امر آشکار می‌کند که وجود موانع مدیریتی - ساختاری از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند (جدول ۲).

جدول ۲. توزیع فراوانی و میانگین نظرات دبیران در خصوص موانع مدیریتی - ساختاری

Sig	T	SD	M	شاخص‌های آماری
				موانع مدیریتی - ساختاری
۰/۰۰۰	۱۱/۰۱	۱/۱۴	۳/۷۴	مقررات دست‌وپاگیر اداری در خصوص اجرای طرح‌های پژوهشی
۰/۰۰۰	۱۳/۸۲	۱/۰۷	۳/۸۶	طولانی بودن فرایند رسیدگی و داوری و تصویب طرح‌های پژوهشی
۰/۰۰۰	۱۳/۰۱	۱/۱۵	۳/۸۷	نظارت و کنترل محدود بر اجرای پژوهش‌های انجام شده
۰/۰۰۰	۱۶/۶۲	۱/۰۲	۳/۹۹	کم‌توجهی مدیران ارشدتر به نتایج پژوهش‌های انجام شده
۰/۰۰۰	۱۴/۳۴	۱/۱۷	۳/۹۸	عدم ارائه آموزش‌های لازم به کارشناسان پژوهش در زمینه کاربست یافته‌های پژوهشی
۰/۰۰۰	۱۱/۳۶	۱/۱۴	۳/۷۶	اختصاص زمان محدود مدیران برای کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش
۰/۰۰۰	۱۱/۷۸	۱/۱۹	۳/۸۲	کم‌توجهی مدیران و کارگزاران پژوهشی به ایده‌ها و عناوین پژوهشی پیشنهادی قابل اجرا
۰/۰۰۰	۱۵/۳۶	۱/۰۷	۳/۹۷	شناخت ناکافی مدیران و کارگزاران پژوهشی از مشکلات مربوط به انجام پژوهش
۰/۰۰۰	۱۳/۹۷	۱/۰۹	۳/۸۹	کم‌توجهی به نیازهای محلی و تأکید بر تمرکزگرایی در انتخاب عناوین پژوهشی

پرسش سوم پژوهش: «آیا موانع اقتصادی - مالی از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند؟» براساس نتایج تحلیل انجام شده، تأثیرگذارترین مانع اقتصادی - مالی «نامتناسب بودن حق‌الزحمه پژوهش» با میانگین ۴/۲۰ و انحراف استاندارد ۱/۰۳ است. همچنین نتایج آزمون t تک‌نمونه‌ای نشان‌دهنده آن بود که همه موانع اقتصادی - مالی در سطح ۰/۰۵ معنادار است و این آشکار کرد که وجود موانع اقتصادی - مالی از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند (جدول ۳).

جدول ۳. توزیع فراوانی و میانگین نظرات دبیران در خصوص موانع اقتصادی - مالی

Sig	T	SD	M	شاخص‌های آماری
				موانع اقتصادی - مالی
۰/۰۰۰	۲۰/۵۶	۰/۹۵۰	۴/۱۴	کمبود اعتبارات و بودجه‌های تحقیقاتی استان‌ها
۰/۰۰۰	۱۴/۱۷	۱/۰۶	۳/۸۸	کمبود امکانات رفاهی لازم برای اجرای پژوهش‌های کاربردی و قابل اجرا
۰/۰۰۰	۲۲/۷۹	۱/۰۳	۴/۲۰	نامتناسب بودن حق‌الزحمه پژوهش
۰/۰۰۰	۱۷/۴۰	۱/۰۳	۴/۰۵	حمایت‌های مالی دیر هنگام از طرح‌های پژوهشی مصوب

پرسش چهارم پژوهش: «آیا موانع فرهنگی - اجتماعی از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند؟» تحلیل انجام شده نشان‌دهنده آن است که تأثیرگذارترین مانع

فرهنگی - اجتماعی «ضعف فرهنگ پژوهش خواهی و پژوهش محوری» با میانگین $4/14$ و انحراف استاندارد $1/01$ است. همچنین نتایج آزمون t تک نمونه‌ای نشان‌دهنده آن بود که همه موانع فرهنگی - اجتماعی در سطح $0/05$ معنادار است و این امر آشکار کرد که موانع فرهنگی - اجتماعی از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند (جدول ۴).

جدول ۴. توزیع فراوانی و میانگین نظرات دبیران در خصوص موانع فرهنگی - اجتماعی

Sig	T	SD	M	شاخص‌های آماری موانع فرهنگی/اجتماعی
0/000	19/20	1/01	4/14	ضعیف بودن فرهنگ پژوهش خواهی و پژوهش محوری
0/000	17/30	1/07	4/09	ضعیف بودن فرهنگ استفاده از یافته‌های پژوهشی در تصمیم‌گیری‌ها
0/000	15/75	0/991	3/91	محدودیت فضای فرهنگی و اجتماعی مناسب برای کاربست یافته‌های پژوهشی
0/000	10/32	1/08	3/65	ارائه پیشنهادها پژوهشی‌ای که هم‌خوانی با فرهنگ غالب آموزش و پرورش هم‌خوانی ندارد
0/000	16/56	0/858	3/85	ناآشنایی پژوهشگران با ابعاد و خرده‌فرهنگ‌های مختلف در آموزش و پرورش

پرسش پنجم پژوهش: «آیا موانع ارتباطی - اطلاع‌رسانی از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند؟» تحلیل انجام شده بیانگر آن است که تأثیرگذارترین مانع ارتباطی - اطلاع‌رسانی «شناسایی نامناسب و غیرعلمی اولویت‌های پژوهشی در آموزش و پرورش» با میانگین $4/34$ و انحراف استاندارد $0/890$ است. همچنین براساس نتایج آزمون t تک نمونه‌ای مشخص شد که همه موانع ارتباطی - اطلاع‌رسانی در سطح $0/05$ معنادار است و این امر نشان‌دهنده وجود موانع ارتباطی - اطلاع‌رسانی است که از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند (جدول ۵).

جدول ۵. توزیع فراوانی و میانگین نظرات دبیران در خصوص موانع ارتباط - اطلاع‌رسانی

Sig	T	SD	M	شاخص‌های آماری موانع ارتباطی/اطلاع‌رسانی
0/000	12/68	1/02	3/76	ارتباط محدود میان پژوهشگران و کارگزاران پژوهشی برای کاربست یافته‌های پژوهشی
0/000	12/84	1/03	3/78	دسترسی محدود معلمان و مدیران به یافته‌های پژوهشی برای کاربست آن‌ها
0/000	14/51	0/983	3/83	ارتباط محدود میان کارشناسان پژوهش و مدارس برای آگاهی از کاربست یافته‌ها
0/000	22/45	0/899	4/18	عدم نیازسنجی گروه‌های گوناگون کاربران یافته‌های پژوهشی
0/000	21/30	0/928	4/16	محدودیت دسترسی به طرح‌های پژوهشی انجام‌شده برای عموم پژوهشگران
0/000	25/65	0/890	4/34	شناسایی نامناسب و غیرعلمی اولویت‌های پژوهشی در آموزش و پرورش
0/000	15/51	1/09	4/00	ارتباط ضعیف با مراکز علمی و تحقیقاتی معتبر کشور
0/000	20/05	0/980	4/15	اطلاع‌رسانی محدود درباره عناوین پژوهشی و عدم آگاهی علاقه‌مندان
0/000	21/05	0/958	4/18	برگزاری جلسات اندک هم‌اندیشی بین پژوهشگران و استفاده‌کنندگان از یافته‌های پژوهشی
0/000	17/68	1/05	4/10	آموزش‌های محدود در خصوص اشاعه و گسترش نتایج پژوهش‌های صورت‌گرفته

پرسش ششم پژوهش: «آیا موانع انگیزشی - انسانی از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند؟» تحلیل انجام شده بیانگر آن است که تأثیرگذارترین مانع انگیزشی - انسانی «ضعف روحیه کار گروهی و تأکید بر فردگرایی در آموزش و پرورش» با میانگین ۴/۳۹ و انحراف استاندارد ۰/۸۰۴ است. همچنین براساس نتایج آزمون t تک‌نمونه‌ای مشخص شد که همه موانع انگیزشی - انسانی در سطح ۰/۰۵ معنادار است و این امر نشان‌دهنده وجود موانع انگیزشی - انسانی است که از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند (جدول ۵).

جدول ۶. توزیع فراوانی و میانگین نظرات دبیران در خصوص موانع انگیزشی - انسانی

Sig	T	SD	M	شاخص‌های آماری موانع انگیزشی/انسانی
۰/۰۰۰	۱۸/۲۹	۱/۰۲	۴/۱۰	فقدان انگیزه و رغبت به مطالعه گزارش‌های پژوهشی توسط کارگزاران پژوهشی
۰/۰۰۰	۱۲/۸۶	۱/۲۱	۳/۹۱	مقاومت افراد ذی‌نفع در مقابل تغییرات ناشی از نتایج پژوهش‌ها
۰/۲۸۸	-۱/۰۶	۱/۰۴	۲/۹۳	کمبود وقت به دلیل انجام‌دادن وظایف آموزشی و انتظارات بیش‌ازحد از به‌کارگیری یافته‌های پژوهشی
۰/۰۰۰	۲۹/۴۷	۰/۸۰۴	۴/۳۹	ضعف روحیه کار گروهی و تأکید بر فردگرایی در آموزش و پرورش
۰/۰۰۰	۲۱/۱۷	۰/۹۵۶	۴/۱۸	سلیقه‌ای عمل کردن برخی از کارگزاران پژوهشی در کاربست یافته‌های پژوهشی
۰/۰۰۰	۱۸/۹۹	۱/۰۳	۴/۱۵	نگرش منفی برخی از کارگزاران پژوهشی به پژوهش‌های انجام‌شده
۰/۰۰۰	۱۴/۹۱	۱/۰۵	۳/۹۲	تأکید بر استفاده از روش‌های سنتی و عدم گرایش به پژوهش‌های انجام‌شده
۰/۰۰۰	۱۳/۳۲	۱/۰۸	۳/۸۵	ناکافی بودن مهارت‌های پژوهشی و روش‌شناختی پژوهشگران

بحث و نتیجه‌گیری

همان‌طور که پیش از این گفته شد، هدف اصلی این پژوهش بررسی دیدگاه دبیران درباره موانع کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش است. در ادامه، درباره یافته‌ها بحث و نتیجه‌گیری می‌کنیم. درباره انتخاب موانع کاربست یافته‌های پژوهشی، پنج مانع کلی با عناوین ساختاری - مدیریتی، اقتصادی - مالی، فرهنگی - اجتماعی، ارتباطی - اطلاع‌رسانی و انگیزشی - انسانی از متون نویسندگانی همچون متین (۱۳۸۵)، آقازاده (۱۳۸۰)، فتحی و اجارگاه (۱۳۸۲)، حسن‌زاده (۱۳۸۳)، عابدی و همکاران (۱۳۸۴)، مکی آل‌آقا (۱۳۸۶)، فضل‌الهی قمیشی (۱۳۸۸)، عصارى شهری (۱۳۹۰)، قادری‌فر و همکاران (۱۳۹۲)، ستوده اصل و همکاران (۱۳۹۳)، ابراهیم‌زاده و همکاران (۱۳۹۵)، فضل‌الهی قمیشی (۱۳۹۶)، گُک (۲۰۰۱)، برُفه (۲۰۰۲)، کمیسیون جامع اروپا (۲۰۰۳)، نیزبیت (۲۰۰۵)، کاجرمو و همکاران (۲۰۰۸)، یاوا و همکاران (۲۰۰۹)، تان و همکاران (۲۰۱۲) استخراج شد و در ادامه مطالعه پیمایشی نشان داد که، از دیدگاه دبیران، کم‌توجهی مدیران ارشدتر به نتایج پژوهش‌های انجام‌شده مهم‌ترین مانع مدیریتی - ساختاری است. در این زمینه، پرویزیان (۱۳۷۹) گرایش سنتی مدیران به تصمیم‌گیری در کمیسیون‌های غیرتخصصی و عدم ارتباط پژوهشگران با تصمیم‌گیرندگان اجرایی را از موانع کاربست یافته‌های پژوهشی بیان کرده است. دادستان (۱۳۸۰) بیان می‌کند که کیفیت ضعیف پژوهش‌ها، مدیریت غیرعلمی، ناآگاهی از نتایج پیشین و بی‌توجهی به نتایج پژوهش‌ها

توسط مدیران از موانع عمده کاربست نتایج پژوهش است. پاریاد و همکاران (۱۳۸۳) نظام اداری و بوروکراسی حاکم بر سازمانها و نیز مشارکت نکردن افراد در فعالیتهای علمی و پژوهشی را از موانع اجرای پژوهش بیان کرده‌اند. محمدی‌پور (۱۳۸۵) موانعی همچون ساختار اداری تصویب و ارزیابی پژوهش، کاربردی نبودن نتایج تحقیق و کم‌توجهی به امتیازات پژوهشی را از علل بی‌توجهی اساتید به کارهای تحقیقاتی بیان کرده است. فضل‌الهی قمیشی و همکاران (۱۳۹۱) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که موانع اداری - ساختاری در پژوهش‌های فرهنگیان نقش بازدارندگی دارد و اهمیت ندادن مسئولان به پژوهش‌های فرهنگیان از مهم‌ترین موانع کاربست یافته‌های پژوهشی است. هاسن (۱۹۹۶) در پژوهشی به این نتیجه رسیده است که از مهم‌ترین موانع اجرای پژوهش و کاربست آن می‌توان به نارسایی‌های اداری اشاره کرد. کمیسیون جامع اروپا (۲۰۰۳) در مطالعه‌ای به این نتیجه رسید که از مهم‌ترین موانع موجود در راه کاربست یافته‌های پژوهشی، نبود ساختار سازمانی توسعه‌یافته و دانش‌بنیان در سازمان‌هاست. همان‌طور که نمایان است، نتایج این پژوهش هم از لحاظ آماری معنادار بوده و هم از لحاظ نظری مورد تأیید و پشتیبانی نتایج پژوهش‌های پیشین است و با توجه به این وضعیت، می‌توان نتیجه گرفت که همه موانع ساختاری - مدیریتی از قبیل مقررات دست‌وپاگیر اداری برای اجرای پژوهش، طولانی بودن فرایند رسیدگی و داوری و تصویب طرح‌های پژوهشی، ضعف نظارت و کنترل بر اجرای پژوهش‌ها در جلوگیری از کاربست یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش تأثیرگذار است.

از دیدگاه دبیران، کمبود اعتبارات و بودجه‌های تحقیقاتی مهم‌ترین مانع اقتصادی - مالی است. در این زمینه، قاندى و دیبا و اجاری (۱۳۸۱) از مهم‌ترین موانع استفاده از نتایج تحقیقات را کمبود منابع مالی می‌دانند. پاریاد و همکاران (۱۳۸۳) به این نتیجه رسیدند که مقررات مالی دست‌وپاگیر در فعالیتهای پژوهشی از موانع پژوهش است. عابدی و همکاران (۱۳۸۴) یکی از مهم‌ترین موانع بازدارنده کاربست یافته‌های آموزشی را در اختیار نبودن منابع کافی و مناسب (مالی و مادی و انسانی) برای عملیاتی کردن نتایج بیان کردند. فضل‌الهی (۱۳۸۸) در پژوهشی نشان داد که مسائل اقتصادی از موانع بازدارنده تولید علم است. کمیسیون جامع اروپا (۲۰۰۳) ناآشنایی بسیاری از کارکنان سازمان‌ها با واقعیت‌های اقتصادی تحقیق و پژوهش را از موانع موجود در راه کاربست یافته‌های پژوهشی دانست. همان‌طور که نمایان است، نتایج این پژوهش هم از لحاظ آماری معنادار بوده و هم از لحاظ نظری مورد تأیید و پشتیبانی نتایج پژوهش‌های پیشین است و با توجه به این وضعیت می‌توان نتیجه گرفت که همه موانع اقتصادی - مالی از قبیل کمبود امکانات رفاهی لازم برای اجرای پژوهش‌های کاربردی و قابل اجرا، نامتناسب بودن حق‌الزحمه پژوهش و بی‌میلی به اجرای پژوهش و حمایت‌های مالی محدود و دیرنگام در فرایند اجرای طرح‌های پژوهشی در جلوگیری از کاربست یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش تأثیرگذار است.

از دیدگاه دبیران، ضعیف بودن فرهنگ پژوهش‌خواهی و پژوهش‌محوری مهم‌ترین مانع فرهنگی - اجتماعی است. در این زمینه، پرویزیان (۱۳۷۹) بیان می‌کند که مواردی همچون نداشتن فرهنگ پژوهش، کمبود پژوهشگر مجرب، قانونمند نبودن کاربرد یافته‌های پژوهشی^۱ از موانع کاربست نتایج پژوهش است. در پژوهشی، آقازاده (۱۳۸۰) موضوع رواج فرهنگ پژوهش‌خواهی و حقیقت‌یابی در میان تصمیم‌گیرندگان و برنامه‌ریزان برای استفاده و بهره‌مندی از نتایج تحقیقات را مطرح کرد. زمانی و قربان‌نژاد (۱۳۸۵) در پژوهشی بیان کردند که بی‌ارزشی جایگاه تحقیق در کشور، ضعف روحیه و اخلاق جست‌وجوگری به‌عنوان یک منش علمی^۲ از موانع کاربست یافته‌های پژوهشی است. مجرب (۱۳۸۵) موانع توسعه پژوهش را شامل موانع فکری و فرهنگی، اقتصادی و سخت‌افزاری، سیاسی و اجتماعی و ساختاری و مدیریتی بیان کرده است. محمدی‌پور (۱۳۸۵) در پژوهشی به این نتیجه رسید که موانع فرهنگی از علل عدم استقبال اساتید از کارهای تحقیقاتی است. تیرگر و طهرانی (۱۳۸۷) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که مهم‌ترین موانع توسعه پژوهش‌محوری به‌ترتیب موانع اجتماعی و فرهنگی، موانع اقتصادی و مالی، موانع اجرایی و اداری است. فضل‌الهی قمیشی و همکاران (۱۳۹۱) ضعف روحیه فعالیت گروهی برای اجرای پروژه‌های تحقیقاتی، نهادینه‌نشدن فرهنگ پژوهش در میان فرهنگیان و ... را از موانع کاربست یافته‌های پژوهشی بیان کرده است. لانگمن و همکاران (۱۹۹۹) بیان می‌کنند پژوهش‌های آموزشی جایگاه والایی ندارند و از دلایل اصلی این امر وجود این باور دیرینه است که، در عمل، به‌ندرت پژوهش به پیشرفت منجر شده است و به‌عبارتی این نگاهی بدبینانه به فرهنگ پژوهش و کاربست آن در آموزش و پرورش است. همان‌طور که آشکار است، نتایج این پژوهش هم از لحاظ آماری معنادار بوده و هم از لحاظ نظری مورد تأیید و پشتیبانی نتایج پژوهش‌های پیشین است و با توجه به این وضعیت می‌توان نتیجه گرفت که همه موانع فرهنگی - اجتماعی از قبیل محدودیت فضای فرهنگی و اجتماعی مناسب برای کاربست یافته‌های پژوهشی و ارائه پیشنهادها^۳ پژوهشی که هم‌خوانی با فرهنگ غالب آموزش و پرورش ندارد در جلوگیری از کاربست یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش تأثیرگذار است.

از دیدگاه دبیران، عدم نیازسنجی از طیف گوناگون کاربران یافته‌های پژوهشی^۴ مهم‌ترین مانع ارتباطی - اطلاع‌رسانی است. در این زمینه، پرویزیان (۱۳۷۹) ناآشنایی فرهنگیان و دانشگاهیان با یافته‌های پژوهشی، بی‌توجهی به رشد پژوهندگی در قشر دانشجو، عدم ارتباط پژوهشگران با تصمیم‌گیرندگان اجرایی و ... را از موانع کاربست یافته‌های پژوهشی بیان کرده است. متین (۱۳۸۵) در پژوهشی به این نتیجه رسید که ضعف نظام اطلاع‌رسانی و عدم کاربست روش‌های مؤثر در اطلاع‌رسانی یافته‌ها از موانع عمده استفاده از یافته‌های پژوهشی است. قائدی و دیبا و اجاری (۱۳۸۱) فقدان ارتباط مسئولان با پژوهشگران را از موانع کاربست یافته‌های پژوهشی بیان کرده‌اند. فتحی و اجارگاه (۱۳۸۲) یکی از موانع عمده کاربست پژوهش‌ها را ضعف نظام اطلاع‌رسانی بیان کرده است. لاتر (۲۰۰۴) در پژوهشی به این نتیجه رسید که یکی از عوامل مؤثر بر کاربست یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش استقرار نظام اطلاع‌رسانی تحقیقات آموزشی است.

همان‌طور که آشکار است، نتایج این پژوهش هم از لحاظ آماری معنادار بوده و هم از لحاظ نظری مورد تأیید و پشتیبانی نتایج پژوهش‌های پیشین است و باتوجه‌به این موضوع می‌توان نتیجه گرفت که همهٔ موانع ارتباطی - اطلاع‌رسانی از قبیل ارتباط محدود میان پژوهشگران و کارگزاران پژوهشی برای کاربست مناسب یافته‌های پژوهشی، دسترسی محدود معلمان و مدیران به یافته‌های پژوهشی برای کاربست آن‌ها، ارتباط محدود پژوهشگران و مسئولان مدارس برای کسب اطلاعات مفید دربارهٔ موضوع پژوهشی، محدودیت دسترسی به گزارش‌های تفصیلی طرح‌های پژوهشی انجام‌شده در جلوگیری از کاربست یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش تأثیرگذار است.

از دیدگاه دبیران، ضعیف‌بودن روحیهٔ کار گروهی و تأکید بر فردگرایی مهم‌ترین مانع انگیزشی - انسانی است. در این زمینه، علمداری و افشون (۱۳۸۲) مسائلی همچون کمبود وقت و مشغلهٔ زیاد و بی‌علاقگی به امر پژوهش را به‌عنوان مانع کاربست یافته‌های پژوهشی بیان کرده‌اند. حسن‌زاده (۱۳۸۳) موانع انسانی را از مهم‌ترین موانع کاربست یافته‌های پژوهشی بیان کرده است. هاشمی و عبادی (۱۳۸۵) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که مشارکت پژوهشگران و تصمیم‌گیران برای تلفیق مؤثر یافته‌ها و قاطعیت و شجاعت تصمیم‌گیران بدون توجه به منافع شخصی، وجود بسترهای فرهنگی تحقیقاتی و... مؤلفه‌هایی هستند که تصمیم‌گیران برای کاربست یافته‌های پژوهش به آن‌ها نیاز دارند. فضل‌الهی (۱۳۸۸) در پژوهشی نشان داد که موانع انگیزشی از مهم‌ترین موانع بازدارندهٔ تولید علم است. لاتر (۲۰۰۴) در پژوهشی به این نتیجه رسید که ایجاد نگرش مثبت برای به‌کارگیری یافته‌های علمی در تعلیم و تربیت از عوامل مؤثر بر کاربست یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش است. همان‌طور که نمایان است، نتایج این پژوهش هم از لحاظ آماری معنادار بوده و هم از لحاظ نظری مورد تأیید و پشتیبانی پژوهش‌های پیشین است و باتوجه‌به این وضعیت می‌توان نتیجه گرفت که همهٔ موانع انگیزشی - انسانی از قبیل فقدان انگیزش و رغبت به مطالعهٔ گزارش‌های پژوهشی، مقاومت افراد در مقابل تغییرات ناشی از نتایج پژوهش‌ها، کمبود وقت به دلیل انجام دادن وظایف آموزشی و انتظارات بیش‌ازحد از به‌کارگیری یافته‌های پژوهشی، نگرش منفی برخی از مدیران به پژوهش در جلوگیری از کاربست یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش تأثیرگذار است.

پیشنهادها

- نیازسنجی و شناسایی اولویت‌های پژوهشی با تأکید بر نیازهای بومی هر منطقه: اگر موضوع پژوهشی که انتخاب می‌شود برخواسته از نیازهای بومی هر منطقه باشد، دغدغه‌هایی که دربارهٔ عدم کاربست یافته‌های پژوهشی وجود دارد به احتمال زیاد از بین خواهد رفت. به همین دلیل باید در نیازسنجی و شناسایی علمیاولویت‌های پژوهشی دقت فراوان داشت و می‌توان به متناسب‌سازی هرچه بیشتر زمینه‌های پژوهشی با نیازهای آموزشی مناطق، تدوین اولویت‌های پژوهشی به صورت

واضح و روشن، تعیین اولویت‌های پژوهشی باتوجه به میزان ضرورت آن‌ها در عرصه‌های آموزشی، تدوین اولویت‌های پژوهشی متناسب با اهداف دوره‌های گوناگون تحصیلی و رعایت معیارهای علمی و عملی در تدوین اولویت‌های پژوهشی پرداخت.

- افزایش اعتبارات مالی پروژه‌های تحقیقاتی یا انتخاب اولویت‌های پژوهشی ضروری: اگر امکان داشته باشد باید بودجه تحقیقاتی آموزش و پرورش استان‌ها را افزایش دهیم، اما در صورتی که نتوانیم اعتبارات تحقیقاتی را افزایش دهیم، بهتر است که پروژه‌هایی بسیار ضروری اجرا شود.
- ایجاد انگیزه، گسترش فرهنگ پژوهش محوری و ارج نهادن به کارهای پژوهشی: برای کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش بهتر است به مدیران و دبیرانی که تمایل به انجام دادن کارهای پژوهشی دارند فضا و بستر لازم داده شود و انگیزه‌های لازم در این زمینه ایجاد شود و فرهنگ پژوهش محوری و ارزش دهی به امر پژوهش را در سازمان آموزش و پرورش نهادینه کرد.
- اطلاع‌رسانی درباره نتایج پژوهشی: یکی از مهم‌ترین کارهایی که در کاربست یافته‌های پژوهشی می‌توان انجام داد اطلاع‌رسانی و اشاعه یافته‌های پژوهشی در سازمان آموزش و پرورش است و می‌توان اقدام به چاپ بولتن، چکیده تفضیلی، نشریه (به صورت فصلنامه، ماهنامه، گاهنامه و...) کرد و آن را در اختیار مدیران و دبیران گذاشت تا از نتایج آن در مدارس استفاده کنند.
- صلاحیت‌های علمی پژوهشگران: داشتن صلاحیت‌های علمی و مدارک تحصیلی عالی پژوهشگران برای انجام دادن پروژه‌های تحقیقاتی و همچنین مطابقت مدارک تحصیلی با حوزه‌های کاری پژوهشگران، به عبارتی کار را به کاردان سپردن، یکی از راه‌های مؤثر در اجرای کارهای پژوهشی با کیفیت مناسب است که به تبع آن به کاربست یافته‌های پژوهشی نیز کمک می‌کند.
- داشتن صبر و حوصله برای کاربردی کردن نتایج پژوهشی: پژوهش باکیفیت نیازمند زمان کافی برای اجراست و پس از پایان پژوهش نباید انتظار داشت که در کوتاه‌مدت به تمامی نتایج آن دست یافت، بلکه باید به اثر بلندمدت این‌گونه پژوهش‌ها امیدوار بود و با صبر و حوصله یافته‌های پژوهشی را به کار بست.
- پژوهش محور کردن گروه‌های آموزشی: می‌توانیم گروه‌های آموزشی را با روش‌های پژوهشی متنوع آشنا کنیم و یافته‌های پژوهشی را در اختیار آن‌ها قرار دهیم تا هنگام بازدید از مدارس این یافته‌ها را در اختیار دبیران قرار دهند و در بازدیدهای بعدی از نتایج کاربست یافته‌های پژوهشی اطلاع لازم گرفته شود و به کارشناسان پژوهش اداره تحقیقات انعکاس داده شود.

منابع

- ابراهیم‌زاده، فرزاد و همکاران (۱۳۹۵). بررسی موانع پژوهش از دیدگاه اساتید دانشگاه علوم پزشکی لرستان و ارتباط آن با عملکرد پژوهشی ایشان. *فصلنامه یافته*. دوره ۱۸. شماره ۱: ۲۸-۴۱.
- آقازاده، احمد (۱۳۸۰). بررسی نارسایی‌ها و موانع در کاربست نتایج و یافته‌های تحقیقات تربیتی. پژوهشکده تعلیم و تربیت. *پژوهش‌نامه آموزش*. ویژه‌نامه شماره ۱۰: ۲۲-۳۲.
- پاریاد، رحمان؛ نصر اصفهانی، احمدرضا و لیاقتدار، محمد (۱۳۸۳). *بررسی موانع ساختاری پژوهش در بین اعضای هیئت علمی گروه‌های آموزشی علوم انسانی دانشگاه‌های اصفهان و منطقه غرب کشور*، مجموعه مقالات آموزش عالی و توسعه پایدار. جلد دوم. تهران: مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی.
- پرویزیان، محمدعلی (۱۳۷۹). *معضلات پژوهش در حوزه علوم تربیتی*. فصلنامه علمی پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی اراک. دوره ۲.
- تیرگر، هدایت؛ محمد طهرانی، حسن (۱۳۸۷). موانع عمده توسعه پژوهش محوری در واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی استان کرمان. *فصلنامه دانش و پژوهش در علوم تربیتی* (دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان). دوره ۱. شماره ۱۷: ۹۹-۱۱۸.
- حسن‌زاده، رمضان (۱۳۸۳). بررسی موانع و عوامل کاربست یافته‌های پژوهشی توسط دانشگاه‌ها و دستگاه‌های اجرایی. *فصلنامه تعلیم و تربیت*. دوره ۲۰. شماره ۸۰: ۴۰-۷۰.
- خواجه بهرامی، حسین (۱۳۸۳). *شناسایی عوامل مؤثر بر گرایش معلمان به فعالیت‌های پژوهشی از دیدگاه معلمان منطقه ماهان کرمان*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی. دانشگاه شهید بهشتی.
- دادستان، پریرخ (۱۳۸۰). متن مصاحبه. پژوهشکده تعلیم و تربیت. *پژوهش‌نامه آموزشی*. ویژه‌نامه شماره ۱۰.
- دارایی، شمسی و همکاران (۱۳۸۸). بررسی شدت مشکلات پژوهشی قبل و بعد از مداخلات اداری و مدیریتی از دیدگاه اعضای هیئت علوم پزشکی قم. *مجله دانشگاه علوم پزشکی قم*. دوره ۳. شماره ۳: ۳۷-۴۴.
- زمانی، حکیم؛ قربان‌نژاد، اقدس (۱۳۸۵). بررسی مشکلات و موانع موجود در امر پژوهش. *همایش منطقه‌ای بررسی مشکلات پژوهش و ارائه راهکارهای مناسب و کاربردی برای بهبود آن*. دانشگاه آزاد اسلامی واحد قوچان.
- ساکي، رضا و نامی، شمسی (۱۳۸۵). تأملی بر فرایند اولویت‌یابی پژوهشی و دشواری‌های آن در آموزش و پرورش. *فصلنامه تعلیم و تربیت*. دوره ۲۲. شماره ۶: ۱۶۱-۱۸۸.
- ستوده اصل، راهب قربانی و رشیدی‌پور، علی (۱۳۹۳). بررسی مشکلات پژوهشی و موانع تولید علم از دیدگاه اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی سمنان. *فصلنامه کومش*. جلد ۱۶. شماره ۱: ۷-۱.
- سرشتی، منیژه و همکاران (۱۳۸۶). موانع انجام پژوهش از دیدگاه پرستاران و ماماها‌های شاغل در بیمارستان‌های شهرکرد. *مجله دانشگاه علوم پزشکی ایلام*. دوره ۱۵. شماره ۲: ۷-۱۳.
- سیف‌اللهی، سیف‌الله (۱۳۸۱). *جامعه‌شناسی مسائل اجتماعی ایران، مجموعه مقالات و نظرها*. تهران: مؤسسه انتشارات جامعه‌پژوهان سینا.
- سیف، علی‌اکبر (۱۳۸۰). متن گفت‌وگو: پژوهشکده تعلیم و تربیت. *پژوهش‌نامه آموزشی*. ویژه‌نامه شماره ۱۰: ۸-۱۲.
- عابدی، احمد؛ عریضی سامانی، سید حمیدرضا و شواخی، علی‌رضا (۱۳۸۴). فراتحلیل عوامل مؤثر بر افزایش کاربست یافته‌های پژوهشی در وزارت آموزش و پرورش، *فصلنامه نوآوری‌های آموزشی*، شماره ۱۲: ۱۰۹-۱۳۳.
- عباسی، مصیب و همکاران (۱۳۸۸). بررسی موانع فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علی‌آباد کتول. *فصلنامه نامه آموزش عالی*. دوره ۲. شماره ۲: ۱۴۱-۱۵۴.

- عصاری شهری، رضا (۱۳۹۰). موانع پژوهشی از دیدگاه اعضای هیئت علمی دانشکده علوم پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد. *مجله/فقه‌های آموزش در پزشکی*. دوره ۴: ۹۲-۹۵.
- علم، شهرام؛ تندنویس، فریدون و امیرتاش، علی محمد (۱۳۸۸). عوامل مؤثر بر توسعه پژوهش در تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران. *فصلنامه نوآوری‌های آموزشی*. دوره ۸، شماره ۲۹: ۱۰۱-۱۲۰.
- علمداری، علی کرم و افشون، اسفندیار (۱۳۸۲). موانع موجود در انجام فعالیت‌های پژوهشی از دیدگاه اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های شهر یاسوج. *فصلنامه ارمغان دانش*. دوره ۸، شماره ۲۹: ۲۷-۳۴.
- عموزاده، مهدی و زجی، هادی (۱۳۸۴). شناسایی عوامل مؤثر بر گسترش طرح معلم پژوهنده در بین معلمان ابتدایی شهر تهران. *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*. دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی. دانشگاه شهید بهشتی.
- فتحی واجارگاه، کوروش (۱۳۸۲). موانع پژوهش‌مدار کردن تصمیم‌گیری در فرایند برنامه‌ریزی درس. *فصلنامه تعلیم و تربیت*، شماره ۲: ۳۶-۷.
- فضل‌الهی، سیف‌الله (۱۳۸۸). شناسایی و اولویت‌بندی موانع تولید علم از دیدگاه اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های استان قم. *نشریه معرفت*. شماره ۱۴۱: ۱۲۷-۱۴۲.
- فضل‌الهی قمی، سیف‌الله؛ نوروزی، عباسعلی و ملکی توانا، منصوره (۱۳۹۱). بررسی عوامل بازدارنده مؤثر بر پژوهش‌های فرهنگی. *فصلنامه پژوهش در برنامه‌ریزی درسی*. سال ۹، دوره ۲، شماره ۵ (پیاپی ۳۲): ۱۰۸-۱۲۲.
- فضل‌الهی قمی، سیف‌الله (۱۳۹۶). موانع پژوهش دانشجویی مطالعه تطبیقی و موردی دانشگاه‌های آزاد و دولتی قم. *ماهنامه معرفت*. شماره ۲۳۷: ۹۳-۱۰۹.
- قادری‌فر، اسماعیل و همکاران (۱۳۹۲). شناسایی و اولویت‌بندی موانع فراروی پژوهش: مطالعه موردی پژوهشگاه‌های زیرمجموعه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری. *فصلنامه سیاست علم و فناوری*. سال ۶، شماره ۱.
- قائدی، یحیی و دیبا واجاری، مریم (۱۳۸۱). بررسی و ارائه راهکارهای مناسب برای استفاده از یافته‌های پژوهشی بین مسئولان و تصمیم‌گیران. سازمان آموزش و پرورش شهر تهران.
- قائدی، یحیی و آهنچیان، محمدرضا (۱۳۸۷). بررسی کاربست تحقیقات آموزشی از دیدگاه مناطق آموزش و پرورش شهرستان‌های استان تهران. *دوفصلنامه مدیریت و برنامه‌ریزی در نظام‌های آموزشی*. دوره ۱: ۶۰-۷۲.
- قراخانلو، رضا (۱۳۷۹). *شناسایی موانع و مشکلات پژوهش در تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه‌ها*. پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی.
- متین، نعمت‌الله (۱۳۸۵). بررسی میزان استفاده از یافته‌های پژوهش‌های انجام‌شده در آموزش و پرورش. *فصلنامه تعلیم و تربیت*. دوره ۲۲، شماره ۴: ۱۴۹-۱۸۰.
- مغرب، محمدعلی (۱۳۸۵). علل عدم گرایش اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها به امر پژوهش و تحقیق. *همایش منطقه‌ای بررسی مشکلات پژوهش و ارائه راهکارهای مناسب و کاربردی جهت بهبود آن*. دانشگاه آزاد اسلامی. واحد قوچان.
- محمدی‌پور، محمد (۱۳۸۵). علل عدم استقبال اساتید از کارهای تحقیقاتی. *همایش منطقه‌ای بررسی مشکلات پژوهش و ارائه راهکارهای مناسب و کاربردی برای بهبود آن*. دانشگاه آزاد اسلامی. واحد قوچان.
- مظلومیان، سعید؛ زندی‌مهر، هوشنگ و رستگار، احمد (۱۳۸۹). بررسی و مقایسه عوامل مؤثر بر فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت علمی علوم پایه و علوم انسانی دانشگاه پیام نور استان فارس. *فصلنامه نامه آموزش عالی*. سال ۳، شماره ۱۲: ۵۳-۷۰.

مکی آل آقا، بدیع الزمان (۱۳۸۶). بررسی عوامل بازدارنده و تسهیل کننده پژوهش در دانشگاه آزاد اسلامی به منظور ارائه راهکارهای عملی برای ارتقای سطح پژوهش در دانشگاه. فصلنامه اندیشه‌های تازه در علوم تربیتی. سال ۲. شماره ۳: ۱۰۱-۱۱۰.

مهرمحمدی، محمود (۱۳۷۹). رابطه میان پژوهش و عمل تربیتی. پژوهشکده تعلیم و تربیت. پژوهشنامه آموزشی. شماره ۴۴: ۹-۱۹.

نامی، شمسی (۱۳۷۷). موانع به‌کارگیری یافته‌های پژوهشی در تصمیم‌گیری‌های آموزشی. فصلنامه تعلیم و تربیت. سال ۱۴. شماره پیاپی ۵۳ و ۵۴: ۶۳-۸۳.

نویدی، احد (۱۳۷۸). ضرورت فراتحلیل و ترکیب یافته‌های پژوهشی. پژوهشنامه آموزشی. شماره ۲۰: ۱۲-۱۸.
هاشمی، جلال و عبادی، غلامحسین (۱۳۸۵). شناسایی عوامل کاربست یافته‌های پژوهش‌های آموزشی در استان خوزستان: ارائه یک الگو. مجله علوم تربیتی و روانشناسی. دانشگاه شهید چمران اهواز. دوره ۳. سال ۱۳. شماره ۴: ۷۹-۱۰۲.

Bruffee, K. (۲۰۰۲). *Collaborative Learning*. Baltimore: John Hopkins University press.

CEC (۲۰۰۳). *The Role of the University in the Europe of Knowledge*. From World Wide Web: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:۵۲۰۰۳DC۰۰۵۸>

Cook, D. (۲۰۰۱). *Research Management of What Nature is the Concept?* Ohio State University.

Husen, T. (۱۹۹۶). *Education Research and Policy Making in International Encyclopeda of Education*. Pergamon Press.

Kajermo K. N. et al. (۲۰۰۸). Predictors of nurses' perceptions of barriers to research utilization. *Nursing Management*. Vol. ۱۶ (۳): ۱۴-۳۰۵.

Lather, P. (۲۰۰۴). Scientific Research in Education: a Critical Perspective. *British Educational Journal*. Vol. ۶: ۷۷۲-۷۶۰.

Levy, P.; Lemeshow, S. (۲۰۰۸). *Sampling of Populations: Methods and Applications*. ۴th (Ed). Wiley.

Longeman, E.; Condiff, L. & Shulman, S. (۱۹۹۹). *Issues in Education Research, Problems and Possibilities*. San Francisco: Jossey-Boss.

Nisbet, J. (۲۰۰۵). What is Educational research? Changing perspective through the ۲۰th century. *Research paper in education*. Vol. ۲۰ (۱): ۲۵-۴۴.

Tan, M.; Zumrut, A. & Ozdemir, F. (۲۰۱۲). Barriers of Research Utilization from The Perspective of Nurses in Eastern Turkey. *Nursing Outlook*. Vol. ۶۰ (۱): ۴۵-۵۰.

Wright, A.; Brown, P. & Slownan, R. (۱۹۹۶). Nurses Perception of the Value of Nursing Research for Practice. *Australian Journal of Advanced Nursing*. Vol. ۱۳ (۴): ۱۵-۱۸.

Yava, A. et al. (۲۰۰۹). Nurses' perceptions of the barriers to and the facilitators of research utilization in Turkey, *Applied Nursing Research*. Vol. ۲۲ (۳): ۱۶۶-۱۷۵.